

Návštěva císařova v Praze vyvolala veliké množství úvah, v nichž povolání i nepovolání rozepisovali se o tom, do jaké míry prospěla návštěva ona českému národu. A v té spoustě různých článků vyskytl se hlas nad jiné zajímavý. "Národní Obzor" v posledním svém čísle píše: "A ten, kdo pohár tragiky vypil až do dna, neuslyšel v celém svém životě slovo "člověk," v celém životě, i když toho nejvíce potřeboval, neřekl mu nikdo "člověče." At přijel kamkoliv, nepotkal se s lidmi, nýbrž s lokaji. Chtěli, aby rozuměl jejich slovanské otázky, ale nikdy, co byli živi, neukázali mu poetivě svoje modré slovanské oči. Vždycky, pravím vždycky, kdykoliv podívali chtěli se do očí, viděl shrbená záda. A nepoznal nikdy města a dědiny, domy a zahrady. Viděl jen věšáky na prapore. Chtěli útočiti na jeho srdce krásami slovanské Prahy, ale i z této stafičké Prahy udělali obrovský věšák, skladiště sukna a vlajících cářů. Nikdy nepoznal Prahu jako panu; přičinili se vždy, aby ověšena byla křiklavými cetkami nevěstky. Chtěli útočiti na jeho jemnocit — a do špalíru, kterým se ubíral, nastavili sta dětí z ústavu hluchoněmých a naučili je, aby chorými rty provolávaly přišerně slávu... Musili dívat se, jak sto párů dětských retů otvírá se namáhavě, bezmocně s hrůznou únavou ryby, která bez vody leká... Chtěli mu projeviti svoji lásku krkolomnými výdaji, iluminací a velkolepými průvody — a on bál se ranního probuzení, aby nemusil slyšeti kolik lidí omdlelo a kolik stařeň se umačkalo... A ve chvíli, kdy celá Praha tonula v záplavě zárovek a závodila o světový rekord iluminace, stál snad kdesi v koutě a vzpomínal na svoji tragedii. A nikdo nepřišel, aby mu řekl "člověče." Po celý život neuslyšel toho slova, nepoznal domy, nepoznal lidi — a v opozičních listech, jichž redaktoři vtírají se dnes aspoň do císařských maštálí, mluvilo se nabubřele o nehumanní, nedemokratické vládě. Chtěli lidství a živou mocí dělali z lidí panovníky. Klepali na srdce a v hrbech nosili svoje sebevědomí."

Národní rada česká, jak na jiném místě oznamujeme, hodlá zříditi zahraniční odbor svůj pro Ameriku. Za tím účelem vyjednává již Národní rada česká s některými česko-americkými předáky a myslénku tu hodlá uvéstí ve skutek v době co možno nejbližší. Jak již dříve jsme se zmínili, účelem Národní rady české jest, pečovat o součinnost všech činitelů v národě našem, zejména pak v otázkách, týkajících se společných zájmů českého národa, at už doma, či za hranicemi. Zejména pak chce Národní rada česká pracovat i k vybudování promyšleného a pře-

sně uelánkovaného všennárodního zřízení českého, jako ideálu národní součinnosti, kázně a mori. Národní rada česká nikdy nehodlá míchati se do věcí srdce a osobního přesvědčení, nýbrž jednati hodlá pouze o předmetech a otázkách, jež jsou společnými snahami českého lidu. Pomíjme-li působení, jež týká se hlavně zemí koruny české, vidíme, že instituce tato v budoucnosti hodlá pracovat na národně-politickém, osvětovém, národohospodářském a sociálním povznesení národa, na ochraně utiskovaných menšin a na správné informaci ciziny o národě českém, důstojné národní reprezentaci i obraně a o tiskové a informační kanceláři pro cizinu. V Národní radě české sdruženy jsou, vyjímaje stranu sociálně-demokratickou, všechny čelnější strany české a všecok tisk těchto stran ochotně otvírá sloupce stuhám Národní rady. Pro nás, Čechy americké, nejdůležitějším jest zahraniční odbor, jehož účelem bude jednak soustavná péče o informaci ciziny o národě českém, jednak péče o zahraniční Čechy. Organizační řád zahraničního odboru dosud vypracován není, ale bude prý nám zaslán v době nejbližší. Hlavním zpravodajem pro otázky Čechů mimoevropských, zvláště pak amerických, je cestovatel Al. Svojsík, který život amerických Čechů zná dokonale. Národní rada česká uvádí ve skutek to, o čem již dávno se mnoho psalo i mluvílo a co zejména Dr. Jan Auerhan navrhoval ve svých kapitolech o českém vystěhovalectví před časem uveřejněných v pražské "Pokrokové Revui." Častěji a organizovaněji styky mezi americkými Čechy a starou vlastí, přál si tehdy Dr. Auerhan. My zde v Americe často stěžovali jsme si do netečnosti bratří zámořských k nám. Neznají nás — psali a prohlašovali jsme — a nechtějí nás znáti. Ale klavní příčina toho ležela na nás. Nesnažili jsme se nikdy a za žádných okolností, abychom získali pro sebe, pro svoje snahy a práci, nějaký zájem ve staré vlasti. Cítili jsme se příliš povznesenými a v mnohých případech měli jsme pro starou vlast jen posměch. Prohlašovali jsme, že si nás nevnímá a zatím denně měli jsme příležitost uznamenati, že jsme s ní v úzkém duševním spojení, že ona nám z valné části skýtá potravu duševní a i jinak pomáhá duševnímu našemu vývoji. A nyní znovu činí se náběh k tomu, aby byl život náš ujasněnějším našim bratřím ve staré vlasti. Nyní jest třeba jen chopiti se ruky nám podávané a přiložiti rovněž ruku k práci. Není nám až dosud jasno v jakých mezích pohybovati budou se snahy tohoto zahraničního odboru, ale vítáme krok ten jako první známku snažení po poznání nás. Pokud jsme seznali, práce Národní rady české až dosud všude setkává se s nálezitým úspěchem a nepochybujeme, že i zde, nalezneme se zde několik obětavých lidí dobré vůle, vykoná kus dobré a záslužné práce.

Výbor pro sjezd svobodomyšlných zaslal nám výtah návrhů a myslének, jež navrhují různí jednotlivci a spolky a o nichž má sjezd jednati. Některé nejsou bez zajímavosti. Povšimnutí zejména zasluhuje resoluce svobodomyšlných spolků v Milwaukee, Wis., která k bodu: zjasnění podstaty svobodomyšlnosti prohlášeje: "Jsme pro svobodomyšlnost, která se zakládá na vědeckém bádání, na rozumu, hájení lidských práv, na kritice daného hospodář-

ského zřízení, na hledání a odporučování nápravy. Vzhledem k tomu, že my Čechové američtí povětšinou náležíme k třídě dělnické, k té milionové armádě výrobců, k třídě hospodářsky utlačované a trpící a vzhledem k tomuto našemu hospodářskému postavení jakož i prokázané skutečnosti, že církve a kapitalisté se na vzájem podporují v tom, udržeti lidstvo, zejména pa třídu dělnickou v pohrobě duševní, a vzhledem k tomu, že zbaví-li se člověk dogmat víry, není ještě úplně svobodným, přimlouváme se za to, aby příští boje vedené stranou svobodomyšlných platily nejen ubíječům ducha t. j. církvim, ale též utlačovatelům t. j. kapitalistickému zřízení. Strana svobodomyšlná budíž přátelskou každému hnutí, jehož zásadou jest pracovat k svobodě svédení a k hospodářskému osvobození lidstva. 2. Navrhujeme, aby sjezd svobodomyšlných svojí mravní silou a mori působil k tomu, aby české svobodomyšlné noviny zbaveny byly krvavého čtení, krvavých románů, škandálních událostí ze soudních síní a intimních záležitostí rodinných a osobních nájezdů. 3. V zájmu našich českých svobodomyšlných podpůrných jednot přimlouváme se za následující. České svobodomyšlné časopisy budíž požádány neuveřejňovati žádných oznamek pro spolky cizonárodní, aniž jakýmkoli způsobem naše krajany pro ně lákati. 4. Vzhledem k tomu, že do Spoj. Států amerických přijede ročně tisíce českých přistěhovalců ze staré vlasti a zde jsou odkázáni sami na sebe, padají do rukou jednotlivcům i spolkům s náboženskou tendencí a tím pro pokrok a svobodomyšlnost ztraceni jsou, navrhujeme, aby v každé české větši osadě v této zemi utvořeny byly přistěhovalceké úřadovny, aby dbaly o to české přistěhovalce pro stranu svobodomyšlných získavati. 5. Vzhledem k té smutné skutečnosti, že pro naši odrostlejší mládež se nekoná ničeho, aby získána byla pro naše hnutí svobodomyšlné, navrhujeme zakládání večerních škol, v nichž by se vyučovalo morálce založené na moderním nazírání na svět." Náhledy spolku milwauckých jsou skutečně zdravé a promyšlené. Zejména pro onen odstavec o krváčeké čestbě zvedáme obě ruce. Bylo by skutečně již na čase, aby nemravný tisk, přinášeje krváky, škandální události, nebyl považován za svobodomyšlný, nýbrž zván pravým jménem — prašivinou. Ubíjeti lidský vkus, ničiti krasocit, krváky a čestbou podobnou hřešiti na lidské důvěřivosti, není nikterak svobodomyšlným. Podobně zdravým náhledem jest onen, který zaslalo Lože Žižkův Palác, č. 17 Jednoty Táboritů, v Chicagu. Týž přijal resoluci, kdež praví se mezi jiným: "Otázka: Zjasnění podstaty svobodomyšlnosti zasluhuje si, aby již sjezd věnoval velkou pozornost, aby totiž nebyl každý nevzdělanec strkán do bot svobodomyšlných jen proto, že není členem kostela, a že svobodomyšlný může býti jen ten, kdo jest uvědomělý, sečtělý a kdo dovede na základě rozumovém logicky vysvětliti sobě i jiným zjevy přírodní a jiných věd." I ten vítáme s povděkem. Je vidět, že lid náš přece jen přemýšlí. A zároveň radujeme se z toho, že sjezd nebude skládati se z nemyšléného davu, ale že bude tam několik lidí, jichž vkus a citění dosud neubíli krváčeký tisk a kteří vedle síly pronéstí vlastní své náhledy, zachovali si citi pro dobro společné.

Z KRUHŮ Č. S. D. P. J.

Glenville, Minn. — Ctěné pořadatelstvo orgánu! Žádám o laiskavé uveřejnění těchto několika řádků a doufám, že mně vyhověno bude. Chci opětně sděliti bratřím a čtenářům našeho milého orgánu něco nového z našeho bratrského kruhu. Dne 5. května byla uspořádána člena spolku Jan Amos Komenský, č. 6 ČSDPJ., přátelská zábava, která se velmi pěkně zdařila a trvala vesele až do bílého rána. Všichni účastníci se při ní velmi pěkně pobavili a odcházeli v té nejlepší náladě. Dále musím oznámiti zprávu velmi truchlivou, totiž, že ztratil jsme opětně milého bratra, Josefa Křikavu, který již po delší dobu trapným neduhem na lůžko upoután byl. Pohřeb odhýván byl v neděli, dne 12. května o druhé hodině odpolední na Česko-Slovanský Hřbitov. Všichni bratři a sestry účastníci se pohřbu všem nám milého spolubratra. Před odvezením jeho pozůstatků z domu smutku měl pohřební řeč předseda br. Karel Funfár. Po té zapěl dojemnou píseň zpěváček sbor, načež kapela pana Franka Tichého z Austín, Minn., zahrála pohřební pochod. Z domu smutku odveze byl zesnulý bratr do spolkové síně č. 6, kdež opětně promluvil br. předseda a řeč jeho každého přítomného velice dojala. Ze síně odvezen byl na hřbitov, kdež uloženy byly pozůstatky jeho do chladné země. Opětně nad otevřeným hrobem promluvil br. předseda Karel Funfár. Zesnulý zanechává manželku a pět dětí v dobrých poměrech a sice pí. Josefu Balšánovu, pí. Růženu Brabcovu, pí. M. Čapkovu, sl. Annu Křikavovu a p. Václava Křikavu. Projevujeme pozůstatkům upřímnou soustrast nad ztrátou jejich otce, našeho bratra a bývalého úředníka našeho spolku. S veskerým pozdravem všem sestram a bratřím tohoto spolku.
Václav Hrabák.

Minneapolis, Minn. — Ctěné pořadatelstvo orgánu! Před nějakým časem nás br. velkotajemník napsal, že nebylo by z místa, kdyby bratři častěji dopisovali do orgánu našeho. Aby bratry k dopisování přiměl, dal bratřím otázku, zda nebylo by záhodno úřad účetníka a tajemníka spojití v jeden. Jak jsme viděli, nezajímala otázka tato mnoho členů, neboť nebylo v orgánu téměř dopisu, pojednávajícího o této záležitosti. Myslím, že příčinou toho bylo jediné to, že jest to docela nemožnou věcí, ježto u každého spolku má tajemník i účetník dosti práce a u větších čísel musí mítí účetník ještě pomocníka k tomu, aby svým povinnostem zadost učinil. Vybrati od 100 členů i více řádné příspěvky a tyto opětně správně do knihy zanést vyžaduje značnou péči a není při tom ještě možno sledovati spolkové jednání a řádně vše zaznamenávati. Co to vyžaduje práce, to posouditi může jediné ten, kdo úřad takový již jednou zastával. Mně právě na paměť přišla debata, která rozvinula se asi před 10 roky u našeho čísla a myslím, že by zajímala i velkou část našich spolubratrů. Jak starším členům je známo, byla tehdy Jednota naše ještě malá a náš spolek, který dnes čítá 140 členů, měl tehdy jen asi 20 údů a z těch bylo jich ještě mnoho, kteří o spolkovém jednání velmi málo věděli. Bylo však mezi námi několik členů, kteří dříve náleželi dlouhý čas k ČSPS, a tudíž o spolkových záležitostech měli již jisté vědomosti. Jedna z oněch bratří při debatě prohlásil, že naše milá Jednota může pokračovati jenom te-

hdy, když bude řízena dle obchodních zásad. Druhý bratr na to rozčileně odpověděl: "Ne a třikrát ne! My chceme viděti Jednotu naši v bratrském směru, t. j. v lásece a v bratrských zásadách!" Já o většina ostatních nesúčastníci jsme se mnoho na této debatě, poněvadž neměli jsme ve spolkových záležitostech mnoho zkušeností. Od té doby sám jsem několikrát přemýšlel o této otázce a utvořil jsem si svůj náhled. Svě náhledy však nechci nikomu vnucovati a proto ponechám si je pro sebe. Ostatně o této věci mohli by se rozepsati jiní a schopnější bratři. Jak všem bratřím známo jest, dle stanov našich a dle zásad, jež při uvádění se bratřím na srdce kladou, onen bratr, který zvolal: třikrát ne, měl pravdu, neboť stanov naše učí nás bratrské lásece a podpoře bratří mezi sebou. Ale uvážme-li, že hlavní úřadovna někdy nemůže podle stanov jednati, poněvadž státní zákon tomu nedovoluje a státní komisař pojišťujících spolků je dozorem nad jejich uváděním a dále, že velká většina členů zaplatí své příspěvky a dále o spolek se nestará, celý rok do schůzky nejdou a nejen bratry nepodporují, ale spíše jim kde mohou škodí, bratrské spojení žádné neuznávají, pak musíme přijíti k náhledu, že spolky mají býti řízeny obchodním směrem. To by asi bylo tolik, že dokud člen řádně platí, mají též v případě úmrtní pozůstatkům právo na úmrtní pojistku. O nějakém bratrském se podporování není zde ani řeči. Konečně ještě podotknu, že asi toto je hlavní příčinou, že mnozí krajané přidávají se k spolkům americkým. Naše národní spolky ukládají jim jisté povinnosti a ty onino bratři plniti nechti. Většina krajanů, kteří k americkému spolku přistupují, činí tak proto, aby zajistili svým pozůstatkům podporu. O jiného se nestarají, tím méně o stanov, jimž většina ani nerozumí. U nich jediným účelem je pojištění na život a o ostatní se ani nestarají. Oni nechti bráti žádného zájmu na vedení spolkovém. U národních spolků přece jen nedá se to tak snadno odbytí. Každý má už nějakého přítele, který jej upomene, že už dávno ve schůzích nebyl, anebo že opomnul navštívit nemocného bratra, ač byl br. účetníkem k návštěvě vyzván. Srdečný pozdrav všem bratřím a sestram.
A. Robitshek.

Myrtle, Minn. — Ctění bratři a sestry. Jest mi oznámiti smutnou zprávu, totiž že náš br. Josef Křikava od spolku Jan Amos Komenský, č. 6, odešel z našeho kruhu na vždycky. Trpěl již delší čas zákeřnou nemocí, rakovinou žaludku, až konečně ve středu, dne 8. t. m. smrt jeho trápení konec učinila. Zemřelý br. Křikava byl 63 roky stár a do spolku přijat byl v roce 1894. Pohřeb odhýván byl v neděli, dne 12. t. m. na česko-národní hřbitov. Účastenství bylo ohromné, jak našeho členstva a zdejších Čechů a vůbec, tak i jinonárodovců. Po přednesení pohřební řeči br. předsedou K. Funfárem a po zapění smuteční písně sestaven průvod k naší spolkové síni. V čele průvodu byla kapela br. Václ. Šrédla, za ní bratři spolku č. 6, pak pohřební vůz s pozůstatky zesnulého, za tímto pak přes 100 povozů s přáteli a známými zesnulého. Byl to skutečně průvod velkolepý a dle velké účasti na pohřbu bylo znáti, že zemřelý těšil se všeobecné úctě a vážnosti. Ve spolkové síni promluvil zase br. předseda a zapěna pohřební píseň. Pak pohlédli jsme posleďně na ubledlou tvář našeho věrného bratra a průvod ubíral se